

Srpsko kulturno društvo „Prosvjeta“

STRATEŠKI PLAN
2019. – 2022.

SADRŽAJ

SADRŽAJ	1
UVOD	2
1. O DRUŠTVU	3
2. POVIJEST SKD „Prosvjeta“	8
3. ELEMENTI UNUTARNJE I VANJSKE VIZIJE	10
4. MISIJA	12
5. ANALIZA SNAGA I SLABOSTI ORGANIZACIJE (SWOT analiza)	13
6. ANALIZA OKRUŽENJA (PEST analiza)	14
7. ANALIZA AKTIVNOSTI SKD „Prosvjeta“	16
8. STRATEŠKI I OPERATIVNI CILJEVI	19

UVOD

Strateško planiranje je proces odlučivanja o putu i mjestu na kojem će organizacija biti u budućnosti. Ono obuhvaća mnoge aspekte organizacije, uvjete i okolnosti njezine djelatnosti i ciljeve koje želi postići. Planiranje gradi čvrste temelje za zajedničke aktivnosti u svrhu postizanja zajedničkog cilja svih članova/ica organizacije, pripadnika srpske zajednice i cjelokupnog društva Republike Hrvatske.

Srpsko kulturno društvo „Prosvjeta“ je prošlo kroz proces izrade svojega strateškog plana s ciljem definiranja svoje vizije, misije, ciljeva i aktivnosti, te određivanja svojih prioriteta i strategija za postizanje ciljeva. Usvajanje ovog strateškog plana je etapa u kojoj su određene glavne smjernice, a sljedeća etapa koja se nalazi pred „Prosvjetom“ je konkretna provedba ovog plana, koji uključuje nadzor i procjenu izvođenja akcija, te usklađivanje osnovnih smjernica s fazama razvoja organizacije.

Ovaj dokument sadrži izjave o misiji i viziji organizacije utemeljene na promišljanju o unutarnjoj i vanjskoj viziji, analizu stanja organizacije, te njenog okruženja, kao i osnovne ciljeve, te planirane strategije za njihovo postizanje.

1. O Društvu

O samom osnivačkom činu, na žalost, ni u arhivu ni u tisku nema mnogo zapisa. Zna se tek da se zbio 18. studenog 1944. godine u glinskom hotelu „Kasina“, kao karika u lancu kojoj su prethodile, osnivanje Srpskog kluba vijećnika ZAVNOH-a, pokretanje lista „Srpska riječ“, i nedugo prije toga, osnivanje Srpskog pjevačkog društva „Obilić“. Za prvog je predsjednika izabran dr. Dane Medaković, profesor iz Zagreba, a za potpredsjednika general-major Petar Drapšin i odvjetnik dr. Boško Desnica. O kontekstu se zna više. Bilo je to vrijeme u kojem su ogromne žrtve prečanskih Srba iz ratnih godina 1941.-1945., politički krunisane izgradnjom federalne Hrvatske. Kad se tome doda da je naš narod daleko najviše stradao od nauma i ruke ustaških zločinaca, lako je razumjeti potmulo nezadovoljstvo njegovog većeg dijela, pa i vojske u srpskim ustaničkim krajevima. Tako je počela izgradnja srpskih institucija u Hrvatskoj koje su ovdašnji Srbi vremenom iskreno prihvatili kao svoje, a partijsko vodstvo ih je razumijevalo kao instrument vlastite politike. U tom prvom, danas ga unatoč svemu možemo nazvati, herojskim periodom, Srpsko kulturno društvo „Prosvjeta“ su vodili i iza njega stali ovdašnji Srbi koji su se kroz rat probili do partijskog i državnog vrha tadašnje federalne Hrvatske. To su ljudi čija imena i danas, svjesni velikog duga kojeg su oni intelektualno i moralno platili svom vremenu, imamo pravo s ponosom spominjati i isticati: Stanko Čanica Opačić, Duško Brkić, Rade Žigić, Rade Pribičević, Bogoljub Rapajić i drugi. Sve ono što su pokušali i pokrenuli, od lista i pjevačkog društva, izdavačkog poduzeća, muzeja Srba, tiskare, knjižnice i arhiva, do čuvanja i obnove imovine u djelu koje i danas živimo i radimo i osnivanja brojnih pododbora po terenu. U svemu tome mi se i danas moramo potruditi da bi se s pravom mogli proglasiti njihovim nasljednicima. Njihovim teškim ljudskim i političkim stradanjem na Golom otoku otvoren je period zatamljavanja partizanskog jugoslavenstva koje su Srbi u Hrvatskoj u većini lako prihvatili i jačanja republičkih državnosti i nacionalizama. U početku ispod površine, potom i javno. Tek predstojećih dvadesetak godina bile su vrijeme prigušenog rada, a SKD „Prosvjeta“ je mogla opstati jedino kao prosvjetiteljska transmisija partijske politike usmjerena ka srpskim selima i njihovim osnovnim školama. Bilo je to teško vrijeme samozatajnog rada koje je ipak iznjedrilo intelektualce voljne i sposobne održati naše Društvo na životu. Spomenimo ovom prilikom najistaknutije: Milu Joku, Svetozara Zeca, Nikicu Rapaića i Branislava Čelapa, dugogodišnjeg direktora našeg Izdavačkog poduzeća. „Srpska riječ“ je preimenovana u „Prosvjetu“, radili su oni podbori koji su u svojim redovima imali neumorne idealiste kakvi su bili dr. Gajo Petrović i Milan Radeka u Karlovcu, izdavačko poduzeće je nastojalo osigurati svoje mjesto na tržištu knjige, institucije poput knjižnica i muzeja su sklonjene s javne scene. Takvo „primireno“ Društvo je ušlo u politička previranja na hrvatskoj političkoj i kulturnoj sceni s kraja šezdesetih i početka sedamdesetih godina prošlog stoljeća. Pozicije „Prosvjete“, odnosno ljudi okupljenih oko nje, bile su obrana duhovnih i društvenih pretpostavki zajedništva Hrvata i Srba i nije se bježalo od sukoba s nacionalizmom koji se razumijevao kao prijatnja tom zajedništvu.

Probuđeni duh „Prosvjete“ ogledao se i u knjizi, spomenici izašloj 1971. godine, romantičarski pesimistično naslovljenoj „Vjetrom vijani“. Tek neznatno podignut glas dijela intelektualaca, tek naznačeno mjesto i interes Srba u Hrvatskoj, izazvao je

teške političke posljedice. Rad „Prosvjete“ je politički izjednačen s radom „Matice hrvatske“, pa je najprije zaustavljen, a potom i zabranjen. Opet je slijedilo gotovo punih 20 godine nastojanja, na samom rubu zakona i javnosti, da se očuva plamen ili nit kontinuiteta u samoorganiziranju i kulturnom radu Srba u Hrvatskoj. Čovjek oko kojeg su se nastojanja kretala i čiji je doprinos u tom vremenu nemjerljiv, je bio Stanko Korać. U nakladničkom smislu te su godine krunisane „Hrestomatijom književnog rada Srba u Hrvatskoj“ i Koraćevim „Pregledom književnog rada“, među kojima je naročito prva izazvala burne odjeke u političkoj javnosti, a druga i danas predstavlja nezamjenjiv priručnik za ovu temu.

Pokušaju obnove rada Društva iz 1990. presudila je iduća ratna godina, koja je politički podijelila naš narod, dio vodećih ljudi, među njima i Stanka Koraća, ne njegovom voljom, odvela u Beograd, a oni koji su ostali u Hrvatskoj bavili su se tih dana preživljavanjem. Kulturni radnici s krajiških prostora su u okviru mogućnosti nastavili „Prosvjetin“ posao u institucijama poput lista „Srpski glas“, društva „Sava Mrkalj“, u vukovarskom „Srpskom kulturnom centru“, kninskoj „Zori“. Među ljudima u Zagrebu bilo je to vrijeme teških dilema, čuvala se imovina i razmišljalo o tome što i kako raditi. Oko „Prosvjete“ se bilo najlakše okupiti i sporazumjeti i najnesigurniji među nama osjećali su potrebu oduprijeti se tada sveprisutnom i bučnom blaćenju našeg naroda. Veljače 1993. formiran je novi Glavni odbor. U teškoj atmosferi krenuli su s radom prvi pododbori, časopis i kalendar, kao najava buduće nakladničke djelatnosti. Najsnažnije pojačanje došlo je s mirnom reintegracijom istočne Slavonije, Baranje i zapadnoga Srijema, kada je Društvo organizacijski preuzelo ljude, resurse i dio kulturnih ustanova Srba ovog dijela Hrvatske. Time je manje-više formirano onakvo Srpsko kulturno društvo „Prosvjeta“ kako danas znamo i čiji smo članovi.

Srpsko kulturno društvo „Prosvjeta“ od partizanskih je dana uvijek u svojim redovima imalo članove i suradnike Hrvate, poput Maše Pavičić i Vice Zaninovića. Uvijek je bilo slobodni od šovinizma, njegovi su članovi vjerovali u bliskost hrvatske i srpske kulture, pa i danas čista obraza stoje na braniku vrijednosti koje su stvorene u zajedništvu. Zato i danas, unatoč politici i duhu vremena, žele i nastoje zadržati veze s kulturom matične države srpskoga naroda. To je ljudsko pravo i obveza Društva kao nacionalne institucije.

Danas se radi u okolnostima prevladanih najgorih strahova, mreža aktivnosti i pododboru je raširena, u pojedinim granama postižu se zavidni rezultati. Nastoji se da se Društvo raširi po terenu i u njega obuhvati što više Srba, u narednom periodu nastojat će više raditi na regionalnom okupljanju, izvlačenju većeg kvaliteta u kulturnom amaterizmu i svemu ostalom, nastojat će se povećati kvocijent unutarnjeg trenja“ u „Prosvjeti“, odnosno, intenzivirati suradnju među pododborima i pojedinom krajevima. Uvijek će se pomagati aktivnosti na stvaranju materijalnih pretpostavki za rad organizacije. Glavni odbor podržava suradnju s hrvatskim kulturnim ustanovama i povezivanje s institucijama u matičnoj državi. Osnovni je zadatak onaj stari: širenje prostora slobode i stvaralaštva za Srbe u Hrvatskoj i za zemlju u kojoj živimo.

Organizacijska struktura SKD „Prosvjeta“ podijeljena je na tijela upravljanja Društvom, a ta su tijela sljedeća: Glavna skupština, Glavni odbor, Nadzorni odbor, Sud časti, Predsjednik i potpredsjednici, Generalni sekretar, Izvršni odbor.

Glavna Skupština. Glavna skupština je najviše tijelo upravljanja Društvom. Čini 75 izabranih delegata pododborna Društva. Svaki pododbor ima jednog ili više delegata u Glavnoj skupštini ovisno o broju svojih članova. Broj delegata po pododborima određuje Glavni odbor proporcionalno broju članova pododborna. Mandat članova Glavne skupštine traje četiri godine. Njezine su zadaće i ovlasti sljedeće:

- utvrđuje i donosi programske osnove djelovanja Društva i godišnji program rada;
- donosi Statut Društva i njegove izmjene i dopune te druge akte za koje je nadležna prema Statutu;
- odlučuje o udruživanju u saveze, zajednice, mreže i druge oblike povezivanja udruuga;
- usvaja plan rada i financijski plan za sljedeću kalendarsku godinu;
- usvaja izvještaj o radu i financijski izvještaj za prethodnu godinu;
- odlučuje o promjeni ciljeva i djelatnosti, gospodarskih djelatnosti, prestanku rada i raspodjeli preostale imovne društva;
- donosi odluku o statusnim promjenama;
- bira i opoziva Glavni odbor, Nadzorni odbor, Sud časti i druga svoja tijela;
- bira i razrješava predsjednika, potpredsjednike i generalnog sekretara;
- može ovlastiti Glavni odbor da provede natječaj za izbor generalnog sekretara i izvrši njegov izbor;
- razmatra i usvaja izvještaje o radu Glavnog odbora, Nadzornog odbora, Suda časti, te drugih od Skupštine izabranih tijela;
- donosi akt o radu Suda časti;
- donosi akt o radu Nadzornog odbora;
- potvrđuje odluku Glavnog odbora o darivanju, otuđenju i prodaji nepokretne imovine procijenjene vrijednosti veće od milijun kuna;
- obavlja i druge poslove iz svoje nadležnosti.

Glavni odbor. Glavni odbor je tijelo kojeg bira Glavna skupština Društva i koje provodi odluke Glavne skupštine. To je najviše tijelo upravljanja između dvije sjednice Glavne skupštine. Čine predsjednik, dva potpredsjednika i 16 članova, koje izabere Glavna skupština Društva. Glavni odbor obavlja i sljedeće poslove:

- provodi odluke Glavne skupštine Društva;
- priprema prijedloge akata i odluka za Glavnu skupštinu Društva;
- rješava molbe, žalbe i prijedloge članova i organa Društva, te kao drugostupanjsko tijelo odlučuje o pojedinačnim pravima radnika iz radnog odnosa te odlučuje o žalbama članova Društva;
- provodi natječaj za izbor generalnog sekretara i njegov izbor, po ovlaštenju Glavne skupštine;

- predlaže Glavnoj skupštini donošenje odluke o udruživanju u saveze ili zajednice udruga i međunarodne udruge;
- donosi odluku o suradnji s drugim kulturnim društvima u zemlji i inozemstvu;
- osniva radna tijela i svoje oblike djelovanja;
- imenuje voditelje i članove radnih tijela i oblika djelovanja Društva iz prethodne točke;
- donosi pravilnike i druge potrebne akte o načinu osnivanja i djelokrugu rada radnih tijela i oblika djelovanja Društva iz točke 8. ovog člana;
- raspravlja o radu i izvještajima radnih tijela i oblika djelovanja koje je osnovao;
- odlučuje o pribavljanju i otuđivanju nepokretne imovine;
- donosi akt o sistematizaciji radnih mjesta, pravilnik o plaćama i autorskim honorarima;
- kao Skupština trgovačkih društava u vlasništvu Društva utvrđuje njihovu poslovnu politiku i imenuje njihova tijela;
- donosi Odluku o visini i načinu plaćanja članarine;
- raspisuje oglase i natječaje za prijem radnika i suradnika i brine se o njihovom provođenju;
- odlučuje o raspodjeli sredstava u skladu s programom rada Društva i osiguranim sredstvima;
- obavlja i druge poslove za koje ga ovlasti Glavna skupština Društva;
- podnosi godišnje izvještaje o svom radu Glavnoj skupštini.

Nadzorni odbor. Nadzorni odbor Društva bira Glavna skupština, na mandat od 4 godine. Ovaj odbor ima predsjednika, potpredsjednika i tri člana. Nadzorni odbor za svoj rad odgovara Glavnoj skupštini Društva.

Sud časti. Sud časti ima predsjednika i četiri člana. Sud časti nadležan je za rješavanje svih odluka po pritužbama i prigovorima članova Društva na rad pojedinih tijela Društva. Odluke Suda časti su konačne osim ako Statutom nije drugačije određeno. Sjednice saziva predsjednik, a Sud časti odluke donosi većinom glasova svih članova.

Predsjednik i potpredsjednici. Predsjednik Društva predstavlja Društvo u javnosti, saziva sjednice Glavne skupštine Društva i predsjedava njezinim radom, saziva sjednice Glavnog odbora kojima predsjedava i rukovodi ih, u ime Glavnog odbora predlaže program rada Skupštini na razmatranje i prihvaćanje, brine o izvršenju usvojenog programa rada i provedbi odluka Glavne skupštine i Glavnog odbora, Glavnoj skupštini podnosi izvještaj o radu Društva, brine se o upoznavanju javnosti s radom Društva, obavlja i druge poslove u skladu sa Statutom Društva i odlukama Glavne skupštine i Glavnog odbora. U slučaju odsutnosti ili spriječenosti, Predsjednika u svim poslovima zamjenjuje potpredsjednik kojeg on za to ovlasti.

Generalni sekretar. Generalni sekretar zastupa Društvo. Za svoj je rad odgovoran Glavnom odboru i Glavnoj skupštini Društva. Mandat mu traje četiri godine, a obavlja sljedeće poslove:

- osigurava zakonitost rada svih tijela, oblika djelovanja i pododbora Društva;
- vodi poslove Društva u skladu s odlukama Glavne skupštine i Glavnog odbora i drugih tijela Društva;
- odgovoran je za podnošenje Glavnoj skupštini godišnjeg financijskog izvještaja;
- osigurava provođenje odluka Glavne skupštine i Glavnog odbora;
- sudjeluje u pripremanju sjednica Glavne skupštine i Glavnog odbora;
- naredbodavac je za izvršenje financijskog plana Društva i potpisuje akte materijalno-financijskog poslovanja i odgovara za njihovu zakonitost;
- odlučuje u prvom stupnju o pojedinačnim pravima radnika iz radnog odnosa u slučajevima utvrđenim zakonom i općim aktima Društva;
- dostavlja zapisnik s redovne sjednice Glavne skupštine nadležnom uredu koji vodi registar udruga;
- obavlja i druge poslove za koje ga ovlaste Glavna skupština i Glavni odbor u skladu sa zakonom, Statutom i aktima Društva.

Izvršni odbor. Izvršni odbor je operativno tijelo Glavnoga odbora koje mu pomaže u efikasnijem obavljanju zadataka utvrđenih ovim Statutom. Izvršni odbor čine svi voditelji radnih tijela i oblika djelovanja i do tri člana koje imenuje Glavni odbor.

2. POVIJEST SKD „Prosvjeta“

Srpsko kulturno društvo „Prosvjeta“ osnovano je u jeku narodno-oslobodilačke i antifašističke borbe, 18. studenog 1944. godine u Glini, kao središnja kulturna, prosvjetna i znanstvena organizacija Srba u Hrvatskoj. Čin osnivanja Društva značio je nastavak i obnavljanje tradicije djelovanja srpskih prosvjetnih, kulturnih, nakladničkih, znanstvenih, privrednih i humanitarnih organizacija koje su u Hrvatskoj djelovale u 19. i prvoj polovici 20. stoljeća. Srpsko kulturno društvo „Prosvjeta“ naslijedilo je pozitivnu baštinu i koristilo iskustva i „Srpskog kola“ i „Seljačkog kola“, a također i tradiciju građanskih i gradskih srpskih kulturnih i prosvjetnih organizacija iz 19. i prve polovice 20. stoljeća, pa i predgrađansku kulturnu tradiciju u srpskim ruralnim zajednicama i napose kulturnu misiju Srpske pravoslavne crkve.

Nakon Drugog svjetskog rata Društvo je u većoj mjeri afirmiralo svoje kulturne, prosvjetne i znanstvene djelatnosti. Osnovano je preko tri stotine „Prosvjetinih“ pododbora u kojima se okupilo nekoliko desetaka tisuća aktivnih članova. Također su osnovane i srpske kulturne, prosvjetne, znanstvene i privredne ustanove čije je djelovanje bilo vrlo zapaženo. To su, prije svega, bile novine „Srpska riječ“ (današnji časopis „Prosvjeta“). Središnja knjižnica i Muzej Srba u Hrvatskoj, Izdavačko poduzeće „Prosvjeta“ i Tiskara „Prosvjeta“ koje su sve, osim izdavačkog poduzeća i novina, izložene političkim pritiscima prestale djelovati i postojati u toku pedesetih i šezdesetih godina.

Narodno prosvjećivanje, raznovrsna kulturna preguća, nakladnička djelatnost, osnivanje i rad brojnih nacionalnih institucija, informativna djelatnost, knjižnična, arhivska i muzejska djelatnost, prigodne kulturne i prosvjetne manifestacije te mnogi drugi oblici izražavanja nacionalne duhovnosti i duševnosti, kao izraz nacionalnog identiteta i afirmacije u hrvatskoj kulturi i društvu, postigli su zavidan opseg i visoke domete.

Takvo je bogato i razgranato djelovanje nasilno ugašeno kada je, nakon poznatih političkih zbivanja 1971. godine, rad Srpskog kulturnog društva „Prosvjeta“ zabranjen, te je 1980. godine odlukom tadašnjih hrvatskih vlasti Društvo i formalno ukinuto.

Godine 1990., nakon višestranačkih izbora, Društvo je obnovljeno, ali je ubrzo zatim njegov rad u potpunosti izostao zbog ratnih zbivanja. Rad Društva je ponovo obnovljen 1993. godine.

Srpsko kulturno društvo „Prosvjeta“ je i danas centralna kulturna, prosvjetna i znanstvena organizacija Srba u Republici Hrvatskoj. Ono okuplja pripadnike srpskog naroda u Hrvatskoj i njihove institucije radi očuvanja i razvijanja njegova nacionalnog identiteta, a čiji je glavni cilj ostvarenje kulturne autonomije Srba u Hrvatskoj. U svojoj djelatnosti Društvo se rukovodi principima multikulturalnosti i interkulturalnosti, te vlastite kulturne samosvijesti. Sukladno svojim razumijevanjem nacionalnog identiteta Srba u Republici Hrvatskoj, Srpsko kulturno društvo „Prosvjeta“ afirmira njegove vrijednosti dvojako: kao dio kulture hrvatske države i kao dio kulture srpskog naroda u cjelini. Stoga ono u svojem djelovanju jača i

učvršćuje prožimanje s kulturom većinskog hrvatskog naroda, te surađuje sa srodnim organizacijama srpskog naroda iz drugih, posebno matične države.

3. ELEMENTI ZA UNUTARNJU I VANJSKU VIZIJU

3.1. Unutarnja vizija

- Financijski stabilno Društvo;
- Osigurani fondovi za provođenje aktivnosti;
- Tehnički opremljena organizacija;
- Opremljena knjižnica;
- Razvoj nakladništva;
- Razvoj informiranja;
- Profilirano osoblje;
- Dobra unutarnja povezanost i komunikacija;
- Jasno definirana organizacijska i funkcionalna struktura;
- Dobra komunikacija prema okruženju – institucije, država matičnog naroda;
- Dobra povezanost s dijasporom;
- Suradnja i povezanost s drugim etničkim zajednicama;
- Dobra prepoznatljivost u javnosti;
- Umreženost sa sličnim nevladinim organizacijama
- Kontinuirano informatičko usavršavanje;
- Bolji pristup informacijama (dnevni tisak, internet).

3.2. Vanjska vizija

- Demokratsko društvo;
- Ostvarena ljudska, građanska i manjinska prava;
- Moderno demokratsko društvo koje promiče ljudska prava i građanske slobode;
- Društvo vladavine prava;
- Društvo tolerancije i kulture dijaloga;
- Društvo jednakih šansi i ravnopravnih građana;
- Uvažavanje različitosti;
- Razvijena suradnja i partnerstvo civilnog društva i vlasti u procesu donošenja odluka;
- Generalna međusektorska suradnja;
- Puna primjena pozitivnih domaćih i međunarodnih pravnih akata i konvencija.

3.3. Organizacijske vrijednosti

- Timski rad – zajednička dnevna okupljanja, tjedni sastanci;
- Organiziranost i efikasnost – jasna podjela posla, odgovornost → sankcije;
- Sloboda od bilo koje prisile djelovanja u neskladu s moralom;
- Uvažavanje– poštivanje, kompromis;

- Odgovornost – svijest o posljedicama, odgovornost prema članovima, suradnicima i korisnicima;
- Suradnja – dijalog, provedba dogovorenog;
- Etičnost – djelovanje u skladu s ljudskim pravima i građanskim slobodama kao univerzalnim vrijednostima.

4. MISIJA

4.1. Misija SKD „Prosvjeta“

SKD „Prosvjeta“ je neprofitna, nevladina udruga s bogatom tradicijom i velikim članstvom koja se brine o očuvanju i razvoju kulturnog, obrazovnog i intelektualnog života Srba u Republici Hrvatskoj. SKD „Prosvjeta“ svoje ciljeve ostvaruje kroz svoje aktivnosti u područjima:

- Kulture;
- Informiranja i izdavaštvo;
- Obrazovanja;
- Zaštite ljudskih i manjinskih prava.

5. ANALIZA SNAGA I SLABOSTI ORGANIZACIJE (SWOT analiza)

Snage	Slabosti
<ul style="list-style-type: none"> - Stručnost i iskustvo; - Komunikativnost; - Organizacijske sposobnosti; - Timski rad; - Prepoznatljivost; - Otvorenost i spremnost na pozitivne promjene; - Volonterski rad; - Dosadašnji rezultati; - Tradicija duga preko 70 godina; - veliki broj realiziranih programa i projekata; 	<ul style="list-style-type: none"> - Nedovoljna prepoznatljivost kod međunarodnih organizacija; - Nedovoljna vidljivost u javnosti; - Odlazak mladih iz RH;
Prilike	Prijetnje
<ul style="list-style-type: none"> - Uvažavanje od strane institucija u matičnoj zemlji i izvan nje; - Postajanje suradnje s drugim manjinskim udrugama i vijećima srpske nacionalne manjine; - Različiti natječaji za financiranje; - Pomoć matične države; - Sufinanciranje iz proračuna jedinica lokalne i regionalne samouprave - Suradnja s drugim organizacijama iz područja srodnih interesa rada; - Korištenje kapaciteta EU fondova; - Međusobna suradnja unutar Društva 	<ul style="list-style-type: none"> - Smanjivanje broja pripadnika srpskog naroda u Republici Hrvatskoj; - Rastuća međunacionalna netolerancija; - Pristrasnost i neobjektivnost medija; - Unutarnja politička neusuglašenost;

Potrebna edukacija

- Zagovaranje i lobiranje;
- Upravljanje projektnim ciklusom;
- Monitoring i evaluacija;

6. ANALIZA OKRUŽENJA (PEST analiza)

Politički

- Porast netolerancije prema srpskoj etničkoj zajednici;
- Nepostojanje volje za rješavanjem problema u obrazovanju;
- Politička netolerancija na lokalnoj razini;
- Unutarnja politička netolerancija.

Ekonomski

- Ekonomske prilike nepovoljne su za rad SKD „Prosvjeta“;
- Niske stopa zaposlenosti;
- Siromašno stanovništvo;
- Veliki broj staračkih domaćinstava;
- Posljedice ratnih događanja.

Socijalni

- Velika nezaposlenost cjelokupnog stanovništva;
- Velika nezaposlenost srpske etničke zajednice;
- Odljev stanovništva srpske etničke zajednice;
- Staračka domaćinstva i odumiranje sela;
- Niska stopa nataliteta.

Suradnici i saveznici

- Savjet za nacionalne manjine Vlade Republike Hrvatske;
- Diplomatsko-konzularna predstavništva Republike Srbije.
- Srpsko narodno vijeće, Zagreb
- Srpsko privredno društvo „Privrednik“, Zagreb
- Županijska, gradska i općinska vijeća srpske nacionalne manjine;
- Kulturno-umjetnička društva;
- Lokalna i regionalna uprava;
- Ministarstva Vlade Republike Hrvatske;
- Ministarstva Vlade Republike Srbije;
- Vlada Autonomne pokrajine Vojvodine;
- Udruge koje se bave zaštitom i promicanjem manjinskih prava;
- Udruge drugih nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj;

Potencijalni donatori – domaći

- Vlada Republike Hrvatske – Državni proračun;
- Savjet za nacionalne manjine;
- Ured za nacionalne manjine;
- Ministarstva.
- Županije – županijski proračun;
- Gradovi – gradski proračun;
- Općine – općinski proračun;
- Lokalne firme;
- Zaklade;

Potencijalni donatori – inozemni

Matična država;

Konzulati i veleposlanstva u Republici Hrvatskoj;

Ministarstva vanjskih poslova pojedinih zemalja Europske unije;

EU fondovi.

7. ANALIZA AKTIVNOSTI SKD „Prosvjeta“

AKTIVNOSTI	POVEĆATI/ SMANJITI/ OBUSTAVITI	ocjena	ŠTO JOŠ TREBA	RESURSI
1. Kultura				
1.1. Stvaranje preduvjeta za kulturnu autonomiju	Povećati	3	Lobiranje	Rukovodstvo Društva
1.2. Provođenje kulturnih aktivnosti	Nastaviti i povećati	3	Formiranje novih pododbora i podizanje kvalitete rada u postojećim	Članovi Društva
1.3 Stvaranje novih kulturnih programa	Nastaviti i podići kvalitetu	2	Pododbori i centrala Društva	Rukovodstvo Ddruštva; članovi
2. Informiranje i izdavaštvo				
3. Obrazovanje				
3.1.Održavanje Ljetne škole srpskog jezika i kulture "Sava Mrkalj"	Nastaviti i povećati	4	Osigurati financijska sredstva za veći broj učenika, otvaranje treće grupe za učenike srednje škole	Centar za obrazovanje "Sava Mrkalj"
3.2.Provođenje projekta dopisne nastave srpskog jezika i pokretanja modela C	Nastaviti i povećati	3	Omogućiti svim učenicima u RH dostupno obrazovanje na srpskom jeziku i pismu	Centar za obrazovanje "Sava Mrkalj"
3.3.Završetak i provođenje kurikularne reforme	Nastaviti	3	Završiti proces kurikularne reforme i upotpuniti ga s pratećim	Centar za obrazovanje "Sava Mrkalj"

			udžbenicima po propisanim standardima	
4. Centralna biblioteka Srba u Hrvatskoj				
4.1.Održavanje redovnih programa (nabava i obrada građe, članovi, informativni rad – web stranica)	Nastaviti	3	Nastaviti i obogatiti redovne godišnje programe, pronaći dodatne izvore financiranja, opremiti podrum. Povećati prostor za odlaganje građe, povećati financijska sredstva za nabavu knjiga.	Zaposlenici; Ministarstvo kulture
4.2.Organiziranje obrazovnih i promotivnih aktivnosti: a) obilježavanje značajnih godišnjica iz povijesti i kulture b) promocije knjiga c) predavanja d) tribine e) izložbe f) koncerti g) stručni skupovi h) tematski prikazi filmova	Nastaviti	3	Pronaći dodatne izvore financiranja za kupovinu projekcijskog platna i projektora; osposobiti nekoliko info-pultova za korisnike	Zaposlenici; Gradski ured za kulturu Grada Zagreba, Ministarstvo kulture i informiranja Republike Srbije, Ministarstvo vanjskih poslova – Uprava za suradnju s dijasporom i Srbima u regionu
5. Prikupljanje sredstava i pisanje projekata				
5.1. Prikupljanje sredstava i pisanje projekata	Povećati	2	Stručno usavršavanje u polju pisanja	Vanjski suradnici; postojeća

			projekata	financijska sredstva; članovi
6. Kontakti				
6.1. Kontakti i komunikacija s donatorima	Povećati	2	Stvoriti nove veze i kontakte Uspostaviti suradnju	Rukovodstvo Društva
6.2. Kontakti i umrežavanje s NVO-ima	Povećati	2	Stvoriti nove veze i kontakte Uspostaviti suradnju	Rukovodstvo Društva
6.3. Kontakti i komunikacija s Vladom RH i Vladom RS	Povećati	3	Stvoriti nove veze i kontakte Uspostaviti suradnju	Rukovodstvo Društva
7. Računovodstvo i financije				
7.1. Računovodstvo i financije	Nastaviti	3	Povećati kontrolu tijeka priljeva i odljeva sredstava	Predsjednik Društva; Generalni sekretar
7.2. Zagovaranje i lobiranje	Povećati	2	Povećati broj sastanaka	Predsjednik Društva

7.1. Kritična pitanja

- Kako povećati financijska sredstva?
- Kako pristupiti postojećim izvorima financiranja?
- Kako bolje koristiti fondove Europske Unije?
- Kako osigurati održivost – samoodrživost?
- Kako oformiti tim za osiguravanje sredstava?
- Kako povećati opremljenost?
- Kako proširiti mrežu donatora?
- Kako poboljšati imidž?
- Kako povećati znanje i vještine djelatnika?
- Kako uspostaviti / održati / razvijati / unaprijediti odnose s važnim sudionicima?
- Kako sudjelovati u kreiranju (javnih) politika?

8. STRATEŠKI I OPERATIVNI CILJEVI

8.1. Ciljevi orijentirani na korisnike

- **Cilj 1:** Zaštita kulturne i prosvjetne autonomije srpskog naroda u Republici Hrvatskoj

- Operativni ciljevi:

1.1 Zagovaranje i lobiranje

- **Cilj 2:** Očuvanje i promocija srpske kulture, tradicije i običaja

- Operativni ciljevi:

- 2.1. Održavanje kulturnih manifestacija Povezivanje s matičnom državom kroz kulturne i sportske manifestacije
- 2.2. Povezivanje i suradnja s većinskim narodom i drugim etničkim zajednicama u Hrvatskoj i izvan nje
- 2.3. Osiguravanje sredstava za rad Središnje knjižnice Srba u Republici Hrvatskoj kao posebne kulturne cjeline u okvir Društva

- **Cilj 3:** Nastava procesa u cilju očuvanja izvođenja nastave na jeziku i pismu srpske etničke zajednice i postizanje jednakih uvjeta za školovanje djece srpske etničke zajednice

- Operativni ciljevi

- 3.1. Iniciranje donošenja kurikularnih dokumenata, odnosno dodataka kurikularnim dokumentima od strane nadležnih organa
- 3.2. Izrada kvalitetnih i primjenjivih udžbenika usklađenih s kurikularnim dokumentima
- 3.3. Povećavanje broja učenika u modelu C
- 3.4. Povećanje broja polaznika i poboljšavanje uvjeta rada i boravka djece u Ljetnoj školi srpskog jezika i kulture „Sava Mrkalj“
- 3.5. Pojačati rad Centra za obrazovanje „Sava Mrkalj“ i u sklopu njega pojačati rad s polaznicima dopisne nastave

- **Cilj 4:** Izdavaštvo i informiranje

- Operativni ciljevi

- 4.1. Nastavak izdavanja časopisa „Prosvjeta“
- 4.2. Nastavak izdavanja dječjeg časopisa „Bijela pčela“
- 4.3. Objavljivanje većeg broja knjižne građe
- 4.4. Ažuriranje internet stranice

8.2. Ciljevi vezani uz financijsku perspektivu SKD „Prosvjeta“

- Cilj: 5 Osiguravanje izvora financiranja SKD „Prosvjeta“

Operativni ciljevi:

- 5.1. Definiranje izvora financiranja
- 5.2. Povećanje dijela sredstava iz Državnog proračuna
- 5.3. Širenje izvora financiranja

8.3. Ciljevi vezani uz internu poslovnu perspektivu SKD "Prosvjeta"

- Cilj 6: Postizanje veće efektivnosti i efikasnosti rada SKD "Prosvjeta"

Operativni ciljevi

- 6.1. Povećati administrativnu efikasnost (12./2019.)
- 6.2. Razviti mrežu suradnika (12./2019.)
- 6.3. Razviti mrežu partnera (do 12./2019.)
- 6.5. Održavati dostignutu razinu dobrih odnosa s javnim mnijenjem (kontinuirano)
- 6.6. Održavanje internet stranice (kontinuirano)

8.4. Ciljevi vezani uz učenje i rast

- Cilj 7: Povećanje ključnih kompetencija osoblja

Operativni ciljevi

- 7.1. Oformiti tim za edukaciju (do 31. 1. 2020.)
- 7.2. Izrada plana obrazovanja (do 31. 5. 2020.)
- 7.3. Implementacija plana (kontinuirano)

8.5. Strateške smernice

CILJEVI	KLUČNI POKAZIVAČI UČINKOVITOSTI	INICIJATIVE
1. CILJEVI ORIJENTIRANI NA KORISNIKE		
Kulturne manifestacije u Republici Hrvatskoj	<ul style="list-style-type: none"> ☞ Broj tradicionalnih kulturnih manifestacija ☞ Broj novih kulturnih manifestacija 	<ul style="list-style-type: none"> ~ organiziranje tradicionalnih kulturnih manifestacija ~ organiziranje novih kulturnih manifestacija
Osiguravanje sredstava za rad Društva i njegovih sastavnica	☞ projekti prema natjecajima u Republici Hrvatskoj i Republici Srbiji, te EU fondovima	<ul style="list-style-type: none"> ~ praćenje natječaja ~ obavještanje zainteresiranih ~ pomoć pri izradi programa
Povezivanje s matičnom državom kroz kulturne manifestacije i druge oblike suradnje	<ul style="list-style-type: none"> ☞ Broj posjeta / manifestacija iz matične države ☞ Broj posjeta / manifestacija u matičnoj državi 	<ul style="list-style-type: none"> ~ organiziranje manifestacija s gostima iz matične države ~ odlazak na manifestacije u matičnoj državi
Unaprjeđenje nastavnog procesa i kvalitete nastave na srpskom jeziku i ćirilicom na svim razinama obrazovanja	☞ Broj učenika, rezultati koje učenici postižu u školovanju	<ul style="list-style-type: none"> ~ podizanje kvalitete nastave, ulaganje u razvoj obrazovnog centra ~ rad na izradi suvremenih udžbenika i nastavnih sredstava
2. CILJEVI ORIJENTIRANI NA FINANCIJSKU PERSPEKTIVU SKD „PROSVJETA“		
Definiranje izvora financiranja i održivost	<ul style="list-style-type: none"> ☞ udio izvora financiranja u proračunu ☞ ukupni prihod ☞ postotak pokrivenosti troškova ☞ postotak pokrivenosti troškova institucijskim podrškama ☞ postotak pokrivenosti troškova od vlastitih aktivnosti ☞ rezerve financijskih sredstava u mjesecima 	<ul style="list-style-type: none"> ~ napraviti financijski plan ~ napraviti plan prikupljanja sredstava
Povećanje dijela sredstava iz Državnog proračuna	☞ postotak udjela financiranja iz državnog	~ lobiranje pri nadležnim institucijama

	proračuna	
Širenje izvora financiranja	☞ broj izvora financiranja	~ istraživanje donatora / razviti poslovne inicijative ~ kontakti s donatorima
3. CILJEVI ORIJENTIRANI NA INTERNU POSLOVNU PERSPEKTIVU SKD „PROSVJETA“		
Povećati administrativnu efikasnost	☞ postotak troškova hladnog pogona u ukupnim troškovima	~ povećati prihode
Razviti mrežu suradnika	☞ broj suradnika	~ kontinuirano prikupljanje informacija ~ kreirati baze podataka ~ sklapanje ugovora
Razviti mrežu partnera	☞ broj partnera	~ kontinuirano prikupljanje informacija ~ kreirati baze podataka ~ sklapanje ugovora
Povećati vidljivost	☞ internet stranica ☞ broj pojavljivanja u medijima ☞ broj konferencija, okruglih stolova, okupljanja, itd.	~ ažuriranje internet stranice SKD „Prosvjeta“ ~ poboljšati odnose s javnošću ~ poboljšati odnose s medijima ~ sudjelovanje na skupovima, konferencijama, okruglim stolovima, itd.
4. CILJEVI ORIJENTIRANI NA PERSPEKTIVU UČENJA I RASTA		
Razvoj ključnih kompetencija djelatnika i suradnika	☞ broj primijenjenih treninga ☞ broj stečenih novih sposobnosti	~ izrada plana obrazovanja ~ oformiti tim za edukaciju

U Zagrebu, 5. 12. 2018.

Generalni sekretar SKD "Prosvjeta"
Slobodan Živković

